

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Fuifbuddies: drugpreventie

13 oktober 2026

Lotte Mortier

Wie zijn we?

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

- Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) LARGO
- Preventie-luik
    - **TAD**: **T**abak, **A**lcohol en andere **D**rugs, Gamen en Gokken

Vier grote opdrachten

Consult en advies	**Vorming op maat**	**Beleidsondersteuning**	**Vroeginterventie**
Gericht naar **professionelen**			Gericht naar '**doelgroep**'

De 'doelgroep' = de gebruikende jongeren

- 12-24 jaar
- Experimenteergedrag
- Uitval op verschillende levensdomeinen beperkt
- Psycho-educatie en motiverend werken

SITUERING

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

In Vlaamse jeugdbewegingen blijft alcohol vaak de norm: 'Tijdens het leidingsweekend wordt er constant gedronken'

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Jeugdparket start onderzoek naar fuif in Torhout waar 13-jarige meisje zware alcoholvergiftiging opliep

Vader (41) van drie die in elkaar werd geslagen na KLJ-fuif, reageert vanuit ziekenhuis: "Het had heel slecht met me kunnen aflopen"

Rode Kruismedewerkers aangevallen op terugweg van fuif, drie medewerkers in ziekenhuis

Middelengebruik in het uitgaansleven

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Het gebruik van alcohol en andere drugs is een realiteit in het “uitgaansleven”.

→ Dit **kan** de veiligheid en de gezondheid van de uitgaanders (gebruiker en/of bezoeker) negatief beïnvloeden.

- Als organisator heb je aansprakelijkheid
- Doel van de fuif = plezier
- Impact op imago van je jeugdwerking / naam van de fuif
- …

→ Denk dus niet: “op onze fuif worden geen drugs gebruikt”

WAT ZIJN DRUGS?

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Definitie – drugs

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Een drug is …

Een psychotrope stof die op … inspeelt.

- Het gedrag
- Het gevoel
- De waarneming

Het is ook met **dát doel** dat het ingenomen wordt.

Het **kan** leiden tot afhankelijkheid (‘verslavend’ werken).

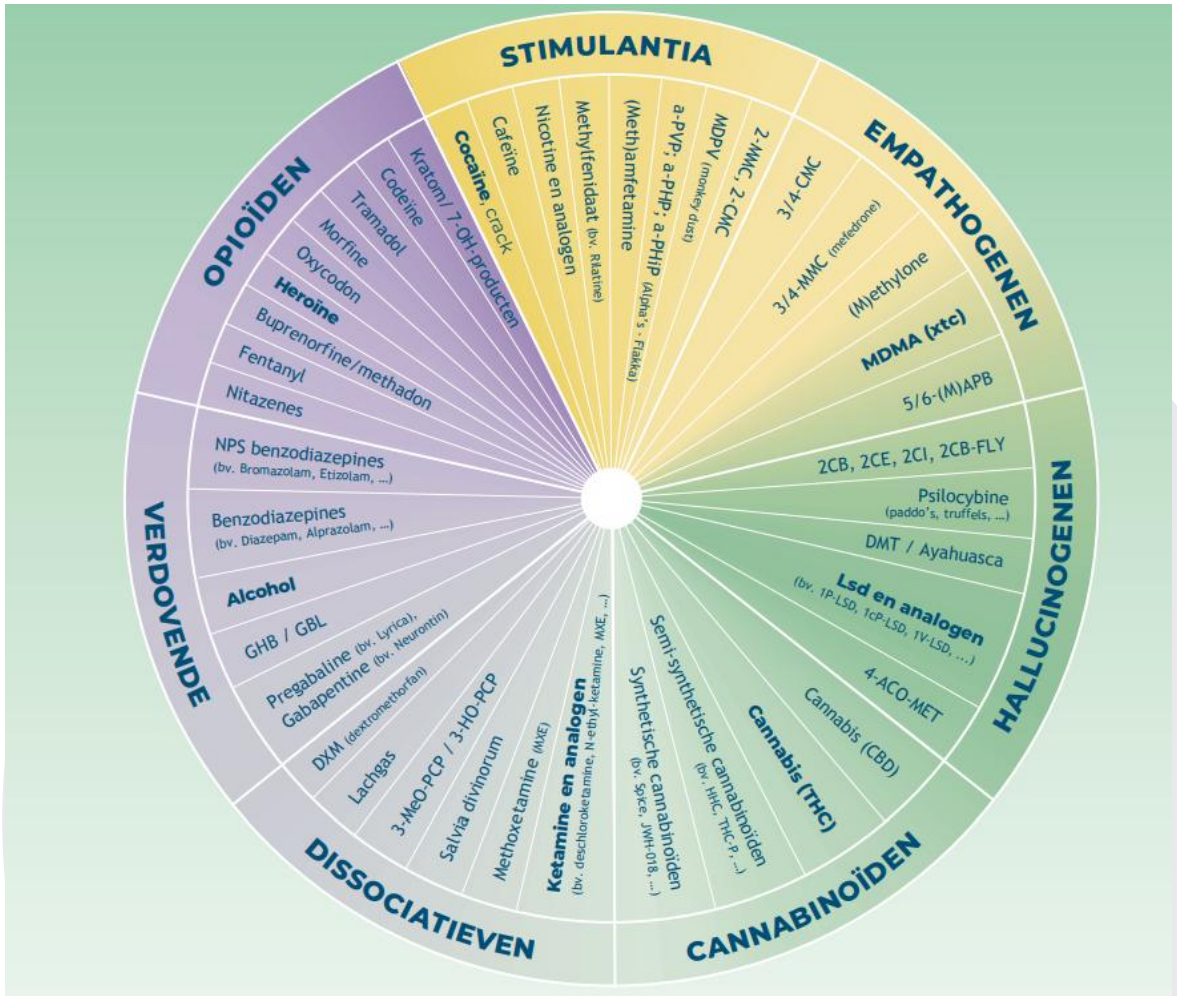
Drugwiel VAD

Indeling volgens hun effect.

Vroeger → drie categorieën
- Stimulantia
- hallucinogenen
- verdovende

Markt breidt zo snel uit, zodus ook ons drugwiel. Nu zeven categorieën volgens hun effect.

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Met welke middelen krijgen jullie soms te maken op een fuif/evenement?

Uitgaansonderzoek VAD 2025

Uitgaanscultuur en middelengebruik

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Tabel 3: Frequentie van middelengebruik tijdens het laatste jaar, in drie categorieën (in %), 2025

	Niet gebruik	*Occasioneel gebruik*	*Regelmatig gebruik*	*Totaal laatstejaarsgebruik (occasioneel + regelmatig gebruik)*
Alcohol	3,1	38,0	58,9	96,9
Opwekkende medicatie	90,3	5,3	4,4	9,7
Slaap- en kalmeermiddelen	90,1	7,1	2,7	9,9
Cannabis	60,4	26,0	13,6	39,6
Xtc	64,6	34,4	1	
Amfetamines/speed	92,2	6,9	(	
Cocaïne	81,6	16,2	2	
Ketamine	88,0	11,0	1	
GHB/GBL	98,5	1,2	(	
LSD	97,2	2,8	(	
Lachgas	98,6	1,4	(	
Psilo's/paddo's	91,6	8,3	(	
Poppers	85,7	13,8	(	

Tabel 11: Middelengebruik per soort setting (%), 2025

	CLUB		*DANCE*		*FESTIVAL*	
	Laatste jaar	*Regelmatig*	*Laatste jaar*	*Regelmatig*	*Laatste jaar*	*Regelmatig*
Alcohol	98,1	64,7	96,8	52,4	96,0	63,4
Cannabis	46,6	18,9	34,3	9,8	41,5	14,7
Xtc	55,4	2,0	32,9	0,9	21,1	0,4
Cocaïne	27,0	1,0	17,4	3,2	12,2	1,8
Ketamine	19,4	1,5	11,6	0,9	5,8	0,9
Opwekkende medicatie	12,1	6,8	9,9	2,9	7,2	4,5
Poppers	24,9	0,5	13,3	0,6	6,3	0,4
Psylo/paddo's	11,2	0,0	5,2	0,0	10,7	0,4
Slaap- en kalmeermed.	9,8	3,9	9,6	2,0	10,3	2,7
Speed/amfetamines	8,8	1,5	9,3	0,9	4,5	0,5

https://vad.be/catalogus/kwantitatief-uitgaansonderzoek/

Uitgaanscultuur en middelengebruik

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Algemene conclusies uitgaansonderzoek 2025:

- Alcohol blijft meest gebruikte drug in het uitgaansleven.
  - Dat alcoholgebruik hoeft niet meteen problematisch te zijn, maar een kwart loopt een hoog risico op problemen met alcohol.
  - Zorgwekkend is ook dat vooral de jongste feestvierders (18-24 jaar) frequent bingedrinken.

- Uitgaanders experimenteren meer met illegale drugs, maar regelmatig gebruik is uitzonderlijk.
  - Cannabis, xtc, poppers, ketamine, …

! Belangrijke opmerking: omdat het uitgaanspubliek zo gevarieerd en niet duidelijk afgebakend is, kunnen deze resultaten niet als representatieve steekproef voor de hele uitgaanspopulatie gezien worden.

ALCOHOL

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Productinformatie

Alcohol

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

In welk glas zit het meeste alcohol?

Productinformatie

Alcohol

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Productinformatie

Alcohol

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Wat zegt de wet?

Verboden om alcohol te verkopen, te schenken of aan te bieden aan wie jonger is dan 16 jaar.

Verboden om sterkedrank te verkopen, te schenken of aan te bieden aan min-achtienjarigen.

- Cocktails en mixdranken
- Bier waar sterke drank of aroma van sterke drank werd toegevoegd
- Voeding met sterke drank
- …

TABAK/VAPES/SNUS

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Productinformatie

Tabak

Nicotine plaatsen we in het drugwiel on

Tabak kent een **verkoopswetgeving**!

Vanaf 31 december 2024 geldt er ook een **rookverbod op verschillende publiek toegankelijke plekken waar veel kinderen** komen:

- Speelterreinen
- Attractieparken
- Dierentuinen
- Kinderboerderijen
- Sportterreinen, waaronder alle terreinen die vanuit hun aard en doel als sportterrein beschouwd worden zoals skateparken, stadia, sportvelden... en ook de omliggende supporterzones. Tijdens meerdaagse muziekfestivals op sportterreinen is er een uitzondering voorzien.

Wettelijke leeftijd om tabak te kopen

Aan jongeren onder de 18 jaar mag geen tabaksproducten verkocht worden in België. Tabaksverkopers zijn verantwoordelijk voor aan wie ze verkopen. Het is wettelijk verplicht klanten die er jonger uitzien dan 25-jaar te vragen om hun identiteitskaart te tonen. Online verkoop van sigaretten is verboden.

December 2009: het keerpunt

Sinds 22 december 2009 is het bij wet verboden om te roken op **afgesloten plaatsen die publiekelijk toegankelijk zijn**. Dat geldt voor sigaretten, sigaren en pijpen. Maar dus ook voor e-sigaretten.

Daarnaast wordt het vanaf 31 december 2024 ook verboden om te roken binnen een **straal van 10 meter aan de in- en uitgangen** van

- Woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, rust- en verzorgingstehuizen
- Ziekenhuizen
- Kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang
- Scholen (van basis tot hoger onderwijs, academies voor deeltijds kunstonderwijs)
- Openbare bibliotheken

Productinformatie

Vapes

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

E-sigaretten worden in België op de zelfde manier behandelt als de gewone sigaretten.

Tabakswetten gelden dus ook voor e-sigaretten.

Wat met wegwerpvapes?

Wat is verboden?

- De verkoop van wegwerpvapes, zowel met als zonder nicotine ongeacht inhoud of merk.
- Het gebruik van wegwerpvapes in gesloten openbare ruimtes
- Tabaksproducten mogen niet zichtbaar zijn in verkooppunten (sinds 1 april 2025)

Productinformatie

Snus en nicotinezakjes

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Nicotinezakjes	Snus
Bevat **nicotine**	Bevat zowel **nicotine** als **tabak**

Wettelijk kader voor nicotinezakjes en snus

Zowel nicotinezakjes als snus mogen in België niet verkocht worden. Snus is in de Europese Unie alleen toegelaten in Zweden.

CANNABIS

Cannabis

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Wetgeving

Rond de wetgeving bestaan veel misvattingen!

Cannabis invoeren, produceren, bezitten, gebruiken en verkopen is in België **voor iedereen illegaal en dus strafbaar**.

Wel onderscheid tussen minderjarigen (-18) en meerderjarigen (+18).

Productinformatie

Cannabis

Wetgeving

Minderjarigen (-18)

Invoer, productie, bezit, gebruik en de verkoop = **in alle omstandigheden <u>VERBODEN</u>**.

→ Betrapt op cannabis: politie maakt een proces-verbaal op en bezorgt dit aan het parket. Ouders worden op de hoogte gebracht.

Verstoring van de openbare orde

Dit omvat onder meer...

- cannabisbezit in de gevangenis
- op een openbare plaats of een plaats die toegankelijk is voor publiek
- in gebouwen of in de omgeving van sociale diensten
- op school en daar waar minderjarigen komen voor sportieve, sociale of schoolse doeleinden

Verzwarende omstandigheden

Dit betreft...

- cannabisgebruik en/of -handel in aanwezigheid van minderjarigen
- minderjarigen aanzetten tot cannabisbezit en/of gebruik
- lid zijn van een 'vereniging' die drugs levert
- door cannabisgebruik bij anderen een ongeneeslijke ziekte, blijvende arbeidsongeschiktheid, verlies van een orgaan, zware verminking of de dood veroorzaken

Indicatie van problematisch gebruik

Dit wil zeggen dat er aanwijzingen zijn dat het gedrag een gevaar betekent voor jezelf of je omgeving. Dit wordt door de politie vastgesteld via vier standaardproefjes, die ook gebruikt worden in het verkeer.

LACHGAS

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG

PREVENTIEWERKING

Productinformatie

Lachgas

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Valt onder de categorie **dissociatieve** middelen → werkt pijnstillend en kalmerend.

Wordt ook gebruikt als **narcosemiddel** (bijvoorbeeld bij tandartsen) of in de **voedingsindustrie** (drijfgas voor slagroomspuiten).

Wetgeving

Sinds **8 april 2024** heeft België een **verbod op het oneigenlijk gebruik** van lachgas. Het Koninklijk Besluit van 29 maart 2024 dat toen in werking ging, bepaalt dat de verkoop, de invoer, het aanschaffen, het bezit of vervoeren strafbaar is. Dat geldt ook voor de online handel.

Eerder al was er (door het Koninklijk Besluit van 11 februari 2021) een **algemeen verbod** op de **verkoop aan minderjarigen** (- 18 jaar). Dat geldt dus niet alleen voor het oneigenlijk, maar ook voor het eigenlijk gebruik van lachgas.

Productinformatie

Lachgas

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Lachgas wordt ingeademd en werkt daarom **snel**.

→ Effect dat best met een dronken gevoel kan vergeleken worden.
→ Uitgelaten gevoel, lach- of giechelbuien.

Ontspant ook de spieren → slap gevoel, pijn wordt minder gevoeld.

Veel lachgas kan ook voor hallucinaties zorgen.

XTC VS. GHB

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Productinformatie

XTC

Empathogeen

→ Geeft **opwekkende** en **bewustzijns veranderende** effecten.

→ Gelukzalig, tintelend gevoel

→ Kleuren, geluiden of aanrakingen worden intenser waargenomen.

Wordt ook wel de '**love drug**' genoemd omdat men wil praten, contact leggen en een gevoel van samenhorigheid en intimiteit ervaart.

Volgens de wet uit 1921 (die nog steeds geldt), zijn **het bezit, de verkoop, de aankoop en de invoer van drugs zoals xtc verboden**. Ook iemand de gelegenheid bieden om xtc te gebruiken is strafbaar. De wet zegt niet letterlijk dat gebruik strafbaar is, maar vermits je om een drug te gebruiken je die ook bezit moet hebben, wordt gebruik via een omweg bestraft.

GHB

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Verdovend

→ Kleur- en geurloze vloeistof met lichte zoutsmaak.

→ Werkt **verdovend**!

Wordt verkeerdelijk de vloeibare XTC genoemd.

In een lage dosis raak je in een roes, vergelijkbaar met dronkenschap. Wordt ook gebruikt om te verdoven bij operaties.

! Moeilijk om juist te doseren

GHB is **verboden** in België sinds 1996. Ook in de meeste andere Europese landen (bijvoorbeeld Nederland) verbieden hen. Het wordt wel nog via illegale internethandel te koop aangeboden.

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Hoe gaan jullie op heden om met dit thema?

AAN DE SLAG, OMGAAN MET…

- Wat werkt?
- Tips
- Materiaal

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

-16 GEEN ALCOHOL ONDER DE 16 JAAR

Briefing over het schenken van alcohol

De wet van 10 december 2009 bepaalt dat geen alcohol mag verkocht worden aan jongeren onder de zestien. Voor sterkedrank moet je minstens achttien zijn.

Waarom niet?
Jongeren zijn gevoeliger voor de effecten van alcohol dan volwassenen, terwijl ze er ook moeilijker mee om kunnen gaan. Hoe vroeger met drinken begonnen wordt, hoe groter de kans op latere drankproblemen.

Hoe zit het nu precies?
-16: Geen alcohol!
+16: Wel gegiste dranken zoals bier en wijn
+18: Alle alcoholische dranken

- Klanten moeten kunnen aantonen hoe oud ze zijn. Vraag naar een leeftijdsbewijs.
- Schenk enkel alcohol en sterkedrank als de klant de juiste leeftijd heeft. (geen leeftijdsbewijs = geen alcohol)
- Controles gebeuren door zowel politie als gezondheidsinspecteurs van de overheid. (boetes van € 275 tot € 5500!)

Gezondheidsprobemen voorkomen
Dronken klanten? Neem je verantwoordelijkheid! Wees alert voor volgende signalen: glazige ogen, grote pupillen, lallende spraak, misselijkheid, verwardheid, snelle ademhaling, ...

- Schenk geen alcohol meer! Bied een alternatief aan (water, softdrinks).
- Vraag of alles ok is en spreek je bezorgdheid uit.
- Maak duidelijk dat de bezoeker niet meer mag rijden!

Gewoon doen!
Zonder de inzet en het engagement van alle betrokken partijen zoals ouders, jongeren, horeca, festivals, fuiven en de supermarkten blijft deze wet dode letter. Daarom is het belangrijk dat ook jij meedoet!

Bedankt alvast voor jouw medewerking!

GEEN STERKEDRANK ONDER DE 18 JAAR -18

.be

de druglijn

VU: Serge Zombek, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

Een campagne van iDAvzw met steun van het Federaal Fonds ter bestrijding van de verslavingen

ement die ‘drinker

het evenement exp

Gebruik hier ook sc

g (vb. met politie, g

‘s’:

Informeer de bezo

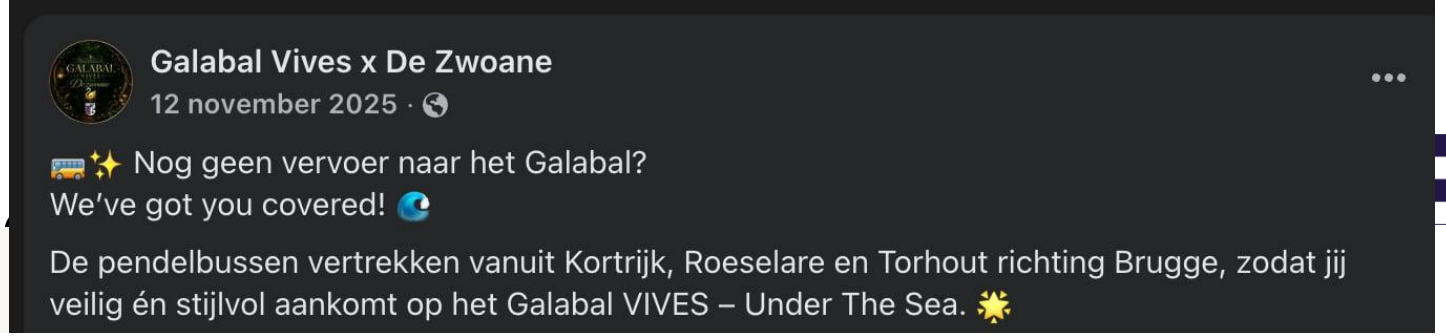
artraining Online tr

egels naar medew

Preventieve

CENTRA GEESTELIJKE SZORG

'Festivaltaxi' Amin (33) brengt feestvierders met de glimlach veilig thuis: "Passagiers mogen feestje verderzetten"

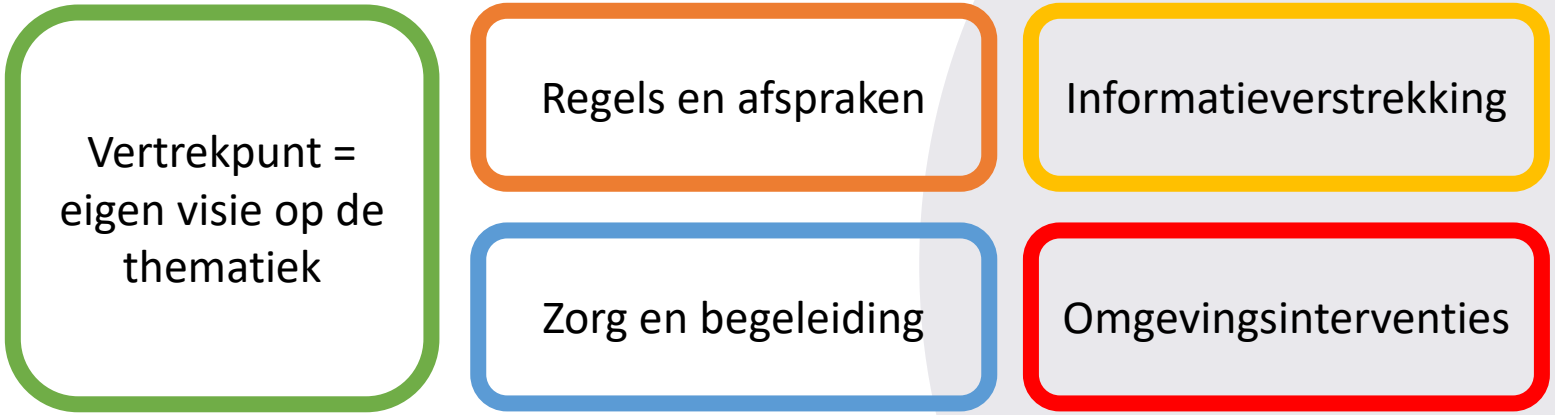
Alcohol- en drugbeleid

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Waarom is ook hier een alcohol- en drugbeleid belangrijk?

= samenhangend geheel van hoe er op een fuif omgegaan wordt met middelengebruik:

- Op vlak van toezicht en handhaving
- Preventie en schadebeperking
- Hulpverlening

Alcohol- en drugbeleid

Wat als er zich toch iets voordoet?

! Voorzie een aparte EHBO-ruimte

Maak de bezoeker attent dat het gebruik van drugs niet is toegestaan.

Als je het wel tolereert, wordt dat in de rechtspraak trouwens beschouwd als ‘aanzetten tot’. Het oogluikend toelaten van druggebruik is dus een verzwarende omstandigheid!

Ga niet zelf fouilleren → exclusieve bevoegdheid van de politie.

! Het allerbelangrijkste is dat er gereageerd wordt

Als je jezelf niet geschikt voelt, vraag dit aan verantwoordelijke/EHBO-post.

Vraag aan de persoon om het evenement te verlaten

Bij escalatie of dreiging tot escalatie: verwittig politie

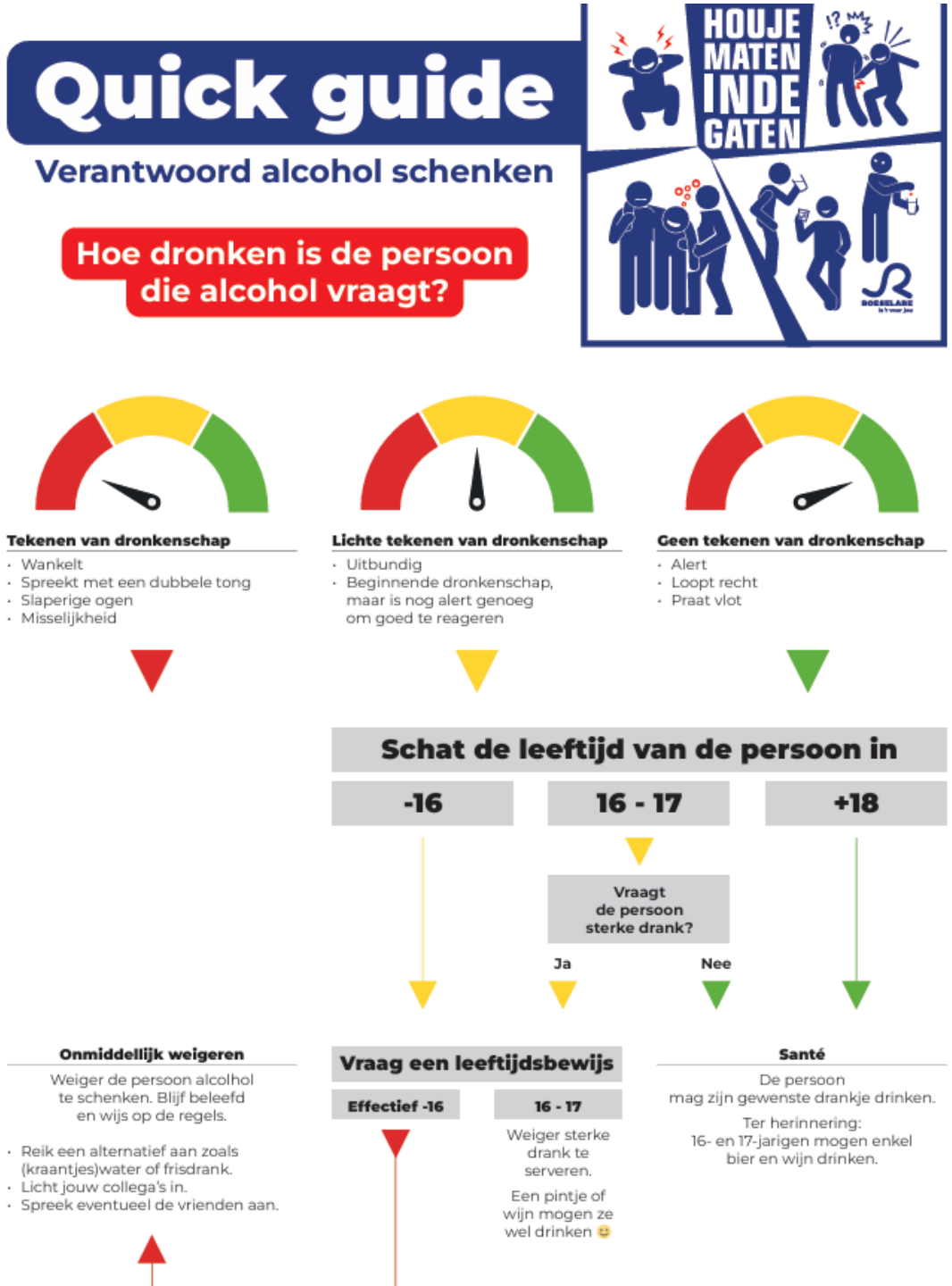
Bij overdosis of wanneer iemand ziek wordt: bel ambulance

Praktijkvoorbeeld

Alcohol- en drugbeleid

Wat als er zich toch iets voordoet?

Voorbeeld ‘Quick Guide’ (Stad Roeselare)

Stad Kortrijk

Safe Party Zone

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

(Preventieve) materialen vanuit Stad zijn altijd helpend!

Checklist voor organisatoren

Checklist met maatregelen die je als organisator van een fuif/evenement minstens moet nemen om inbreuken tegen de wet op roken en alcoholgebruik tegen te gaan.

https://ikorganiseer.be/toolbox/checklist-roken-en-alcohol-op-fuiven/

Ar

de druglijn

ZEBRADRINKEN BEATS KATER

CENTRA
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

atalogus/zebra-beats-

KOMT.

SAFE'N SOUND
SAFENSOUND.BE

Bedankt!

Graag nog de online evaluatie invullen ☺

Evaluatie Fuifbuddies: drugpreventie

Nog vragen?

CENTRA GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
PREVENTIEWERKING

Contactgegevens:

Lotte.mortier@cgglargo.be

TADpreventie@cgglargo.be